



Rafiki

Direcció: Wanuri Kahiu

Països: Kenya, Sud-àfrica, Alemanya... (2018)



Fitxa tècnica

Guió Jenna Cato Bass, Wanuri Kahiu **Fotografia** Christopher Wessels **Interpretació** Patricia Amira, Muthoni Gathecha, Jimmy Gathu, Nice Githinji, Charlie Karumi, Patricia Kihoro, Neville Misati, Samantha Mugatsia, Sheila Munyiva, Dennis Musyoka, Nini Wacera **Durada** 83 min **Gènere** Ficció **Llengües** Anglès i swahili, amb subtítols en espanyol

Sinopsi

"Les bones noies kenyanes són bones esposes kenyanes", però Kena i Ziki anhelaven alguna cosa més. Tot i la rivalitat política entre les dues famílies, les noies resisteixen i segueixen sent amigues, recolzant-se mútuament per complir els seus somnis en una societat conservadora. Però quan neix l'amor entre les dues, no els quedarà altre remei que escollir: la felicitat o la seguretat... (fcat.es)

Crítica

«Rafiki» de Wanuri Kahiu, una pel·lícula valenta

Coneguda pel seu curtmetratge de ciència ficció Pumzi, Wanuri Kahiu va presentar a la 71a edició del Festival de Canes el seu primer llargmetratge en la secció oficial Una certa mirada, primera selecció d'una pel·lícula kenyan a Canes. La pel·lícula, que tracta d'una relació lesbiana, es va prohibir immediatament després a Kenya

Kena i Ziki, dues noies joves que viuen al mateix barri de Nairobi s'enamoren. És el principi d'una bella història però també d'un drama... És un tema incandescent i sobretot valent per al primer llargmetratge d'una jove cineasta d'un país on les relacions entre les persones del mateix sexe són castigades amb 14 anys de presó! El Festival de Canes ha tendit sovint a seleccionar pel·lícules d'Àfrica més aviat pel seu contingut sociològic o realista que per la seva originalitat cinematogràfica. Aquest també és el cas, una pel·lícula que adopta notablement els codis que permeten arribar al gran públic, ja que busca convèncer-nos d'una idea simple: **una relació homosexual és una història d'amor i punt.**

Així doncs, com diu la senyora Atim, la propietària del maquis que serveix de lloc de trobada de les dues joves, que és testimoni de tot, ho sap tot i ho repeteix fins a la sacietat: "Avui nevarà a ple sol!". Efectivament, més enllà de l'escàndol d'una relació entre lesbianes, és realment el fet que les dues joves són filles de candidats a les eleccions locals el que francament fa que augmenti la pressió sobre elles, amb el risc d'arruïnar la seva campanya. Inspirada en el llibre *Jambula Tree* de la ugandesa **Monica Arac de Nyeko**, la pel·lícula, el títol de la qual vol dir "amic" en suahili, adopta una estructura d'allò més clàssica: un llarg festeig, una declaració d'amor després, l'escàndol, la violència, la intervenció de les famílies per separar les dues joves i, finalment, l'epíleg uns quants anys més tard. Tot acaba sent molt sensible i purità: només veurem petons i algunes carícies. No hi ha motius per alarmar-se; el fons del problema és la prohibició de la pel·lícula a Kenya i les amenaces llançades contra la seva directora, ja que en aquest país l'homosexualitat està considerada com un crim.

Contra això lluita la seva directora, que vol contribuir a l'evolució de les ments per deconstruir la violència davant la qual s'enfronten els membres de la comunitat LGBT. La pel·lícula no és cap al·legat, sinó una història viscuda, centrada en la puresa d'una relació amorosa. D'aquesta manera, Wanuri Kahiu tracta de desmuntar les afirmacions habituals sobre l'homosexualitat com a acte contra natura, ja que l'ésser humà forma part del regne animal i està demostrat que almenys un terç dels animals tenen relacions homosexuals, no per reproduir-se sinó com a simple acte de plaer. Per tant no és ni contra natura ni producte de la perversió occidental, ja que sempre ha existit a tot arreu, sovint de forma subreptícia per evitar la repressió. Per què tanta violència contra la diferència? És la pregunta que formula la pel·lícula, ja que les dues noies voldrien simplement poder viure juntes per gaudir de la seva relació en l'àmbit privat, sense molestar ningú.

Per convèncer-nos, Wanuri Kahiu adopta un estil jove, un ritme sostingut, una càmera sovint propera als rostres, captant les mirades que es busquen i que després qüestionen les incerteses. La pel·lícula està esquitxada de passatges on ens trobem amb el tipus de música pop del llarg genèric, mentre Ziki balla amb les seves amigues. Les dues actrius assumeixen el seu paper de meravella per escenificar una relació bastant improbable donades les reticències familiars i el context polític. Mentre que els actors principals són actors famosos a Kenya, les dues joves eren desconegudes. Van necessitar tenir el vistiplau de les seves famílies.

Wanuri Kahiu havia rebut el suport de les autoritats governamentals i de la indústria cinematogràfica nacional. Però el KFCB va acusar els productors d'haver canviat el guió original, que no contenia escenes íntimes entre les actrius. "El nostre punt de vista o l'objecte de la història d'aquesta pel·lícula és **legítimament el lesbianisme a Kenya**", va dir en el seu moment. "Tota temptativa d'introduir i normalitzar l'homosexualitat a Kenya va en contra de la llei i de la constitució i ha de ser combatuda", va insistir.

La directora està decebuda per la prohibició de la pel·lícula a Kenya: esperava que quedés restringida com no recomanada als menors de 18 anys. "És una violació a la llibertat d'expressió i això dona una àmplia idea del que poden fer els artistes i del que poden dir. Als artistes no se'ls permet donar compte de diferents formes de pensar per part de la gent i de la nostra societat", va declarar.

“Rafiki”: premis i seleccions principals

Festival Internacional de Cinema de Bratislava 2018: premi del públic

Festival de Cinema de Cartago 2018: premi a millor d'actriu (Samantha Mugatsia) i premi a millor música, en una pel·lícula de ficció

Festival Internacional de Cinema de Chicago 2018: premi Silver Q-Hugo i nominada al Gold Q-Hugo

Festival Internacional de Cinema de Dublín 2019: premi Young Programers Choice

LesGaiCineMad, Festival Internacional de Cinema LGBT de Madrid 2018: premi del públic a millor llargmetratge i premi del jurat a millor actriu (Samantha Mugatsia)

Lucas - Festival Internacional de Pel·lícules per a Infants i Joves 2018: premi Bridging The Borders i premi Youngsters Secció 16+

NewFest: Festival de Cinema LGBT de Nova York 2018: premi del públic

I moltes nominacions

Wanuri Kahiu

Filmografia com a directora

The Thing About Jellyfish (anunciada)

2018 *Rafiki*

2018/II *Who Am I?* (documental) (codirectora)

2014 *State House* (sèrie TV)

2010 *Africa First*: volum I (segment "Pumzi")

2009 *Pumzi* (curtmetratge)

2009 *From a Whisper*

2006 *Ras Star* (curtmetratge)

Biografia



Wanuri Kahiu (1980, Kènia) és una cineasta fundadora d'Afrobubblegum, una productora dedicada a la creació d'art africà. Després de llicenciar-se en Administració a la Universitat de Warwick (Regne Unit) el 2001, es va matricular a l'Escola de Cinema i Televisió d'UCLA i va realitzar un màster en Direcció Cinematogràfica. Va treballar en diversos estudis abans de dirigir el seu primer curt, *Ras Star*. El seu primer llarg, *From a Whisper*, va guanyar el premi a la millor pel·lícula de ficció al Pan African Film Festival de Los Angeles 2010, a més de cinc premis de l'Acadèmia de Cinema d'Àfrica. El curt de ciència ficció *Pumzi* es va estrenar al Festival de Sundance 2010 i va guanyar el Premi de la Ciutat al Festival de Venècia. *Rafiki* va ser seleccionada per participar en la secció Una Certa Mirada al Festival de Canes.



Organització:



En conveni amb:



Amb el suport de:

